

UZASADNIENIE

Pozwem wniesionym do tutejszego Sądu dnia 20 marca 2019 roku powód Gmina B. domagał się zasądzenia od pozwanego Ł. P. kwoty 861,00 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 6 czerwca 2018 roku do dnia zapłaty oraz zasądzenia kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu powód wskazał, że w dniu 2 maja 2018 roku do Urzędu Miejskiego w B. wpłynęło zgłoszenie, zgodnie z którym w miejscowości B. biega luzem, bez żadnego nadzoru pies. W związku z brakiem możliwości ustalenia właściciela psa, strona powodowa uznała zwierzę za bezdomne i zleciła Schronisku (...) w R., prowadzonym przez Przedsiębiorstwo (...) Sp. z o.o. z siedzibą w R., jego wyłapanie, co też zostało wykonane. Następnego dnia zwierzę zostało odebrane ze schroniska przez swojego właściciela – Ł. P.. W oświadczeniu z dnia 18 maja 2018 roku strona pozwana potwierdziła, iż jest właścicielem psa. Ponieważ strona powodowa została obciążona przez schronisko kosztem wyłapania, zabezpieczenia oraz pobytu zwierzęcia w schronisku, w dniu 29 maja 2018 roku powód wystawił na rzecz pozwanego fakturę VAT nr (...) na kwotę 861,00 zł, z terminem płatności określonym na dzień 5 czerwca 2018 roku. Powód wskazał, że w przedmiotowej sprawie doszło do wystąpienia szkody majątkowej po stronie powoda, wynikającej z niewłaściwego nadzoru pozwanego nad należącym do niego psem. Pozwany nie dochował należytej staranności w nadzorze nad zwierzęciem, co doprowadziło do grasowania psa na terenie miejscowości B., stwarzając realne zagrożenie dla życia i zdrowia jej mieszkańców. W związku z nieodpowiedzialnym zachowaniem pozwanego, powód został zmuszony do podjęcia interwencji i zlecenia odpowiednim służbom wyłapania zwierzęcia. Tym samym strona powodowa poniosła koszty wyłapania, zabezpieczenia oraz pobytu psa w Schronisku (...) w R., do czego by nie doszło przy prawidłowym nadzorze nad zwierzęciem. Pozwany powinien naprawić szkodę poniesioną przez powoda, ponieważ przemawiają za tym względy słuszności (art. 431 § 2 k.c.). Strona powodowa wywodzi roszczenie również z treści przepisu art. 415 k.c.

Nakazem zapłaty wydanym w podstępowaniu upominawczym dnia 15 kwietnia 2019 roku Referendarz sądowy w Sądzie Rejonowym w G. nakazał pozwanemu Ł. P., aby zapłacił na rzecz powoda Gminy B. kwotę 861,00 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 6 czerwca 2018 roku do dnia zapłaty, oraz kwotę 208 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 180 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

W ustawowym terminie pozwany wniósł sprzeciw domagając się oddalenia powództwa w całości oraz zasądzenia od powoda na rzecz pozwanego kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwany wskazał, że brak jest podstaw do zapłaty na rzecz powoda. W ocenie pozwanego sposób ustalenia szkody, jej wysokości, wynika z aktu prawa miejscowego - Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt, przyjęty Uchwałą nr (...) Rady Miejskiej w B. z dnia 26 marca 2018 r. w sprawie przyjęcia „Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy B. na rok 2018” (Dz. Urz. Woj. (...) i 2018 r., poz. 1038). Program ten w żadnym z jego przepisów nie zawiera prawnego unormowania będącego podstawą do obciążania kosztami związanymi z wyłapywaniem, pobytem i opieką lekarską nad zwierzęciem właściciela zwierzęcia. Zgodnie z ustalonym orzecznictwem przepis prawa miejscowego ustalający obowiązek zapłaty przez właściciela kosztów związanych z wyłapywaniem, odławianiem zwierzęcia jest niezgodny z prawem. Strona powodowa nie wykazała w pozwie, iż koniecznym było odłowienie zwierzęcia pozwanego jako zwierzęcia bezpańskiego, co powinno zostać uczynione, albowiem odławianie psów dotyczy zwierząt bezpańskich. W świetle obowiązujących zasad współżycia społecznego na terenie gminy pozwany dochował należytej staranności w opiece i nadzorze nad swoim zwierzęciem. Teren posesji był zamknięty, prawidłowo zabezpieczony.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny

Ł. P. jest właścicielem psa rasy owczarek niemiecki. Pies posiada tatuaż wskazujący na dane właściciela oraz obroź ze wskazanym numerem szczepienia, a także książeczkę szczepień. Ł. P. nie figuruje w rejestrze jako właściciel ww. psa,

ponieważ adoptował go. Pies należący do Ł. P., marki owczarek niemiecki, przechowywany jest na posesji należącej do jego brata. Pies zabezpieczony jest w kojcu, natomiast posesja jest ogrodzona płotem o wysokości powyżej 2 metrów.

Dowód: przesłuchanie Ł. P. w charakterze strony k. 48-49

Dnia 2 maja 2018 roku pies rasy owczarek niemiecki, należący do Ł. P. opuścił posesję, biegał swobodnie po terenie B., po czym udał się na posesję K. K. i przebywał tam aż do momentu odłowienia. K. K. zgłosiła powyższą okoliczność do Urzędu Miejskiego w B. wskazując, że pies błąkał się po B..

Gmina B. uznała zwierzę za bezdomne i zleciła Schronisku (...) w R., prowadzonym przez Przedsiębiorstwo (...) Sp. z o.o. z siedzibą w R., jego wyłapanie, co też zostało wykonane.

Urzednicy Gminy B. kontaktowali się telefonicznie z osobami, które mogą posiadać psa rasy owczarek niemiecki. Pies rasy owczarek niemiecki nikogo nie pogryzł, nie było zgłoszenia, że był agresywny. Gmina B. nie odławia psów, które mają tatuaż i obrozę.

Dowód: zeznania świadka E. S. k. 46-47, przesłuchanie Ł. P. w charakterze strony k. 48-49

Dnia 3 maja 2018 roku Ł. P. odebrał swojego owczarka niemieckiego ze schroniska dla zwierząt w R.. Schronisko dla zwierząt pismem z dnia 9 maja 2018 roku obciążyło Gminę B. kosztami w wysokości 700 zł wraz z podatkiem od towarów i usług.

Dowód: przesłuchanie Ł. P. w charakterze strony k. 48-49, zeznania świadka E. S. k. 46-47, pismo z dnia 9 maja 2018 roku k. 9.

Dnia 29 maja 2018 roku Gmina B. wystawiła na rzecz Ł. P. fakturę VAT nr (...) na kwotę 861,00 zł, z terminem płatności określonym na dzień 5 czerwca 2018 roku tytułem „zabrania psa oraz odbiór psa w ciągu 24 godzin”.

Dowód: faktura VAT nr (...) k. 10.

Gmina B. nie ma możliwości lokalowych, aby przechowywać zwierzęta.

Dowód: zeznania świadka E. S. k. 46-47

Sąd zważył, co następuje

Sąd uwzględnił dołączone do akt dokumenty, ich prawdziwość nie była kwestionowana przez strony i nie budzi wątpliwości. Przedłożone dokumenty rzeczywiście były sporządzone, a w ich treść nie ingerowano, nie były przerabiane.

Sąd dał wiarę zeznaniom świadka E. S., albowiem były spójne i logiczne, aczkolwiek walor dowodowy zeznań był ograniczony z tej przyczyny, że ww. świadek był tzw. „świadkiem ze słyszenia”, innymi słowy relacjonował świadectwo innej osoby, nie będąc uczestnikiem przedmiotowego zdarzenia. Również logiczne i spójne były informacje uzyskane od pozwanego w trakcie przesłuchania. Sąd oddalił wnioszek o przesłuchanie świadka K. K., albowiem nie miały znaczenia dla rozstrzygnięcia.

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Regulacja prawna art. 431 k.c. ma charakter szczególny wobec ogólnej podstawy odpowiedzialności za czyn własny i wyłącza zastosowanie art. 415 k.c., jeżeli szkoda została wyrządzona przez zwierzę. W judykaturze i piśmiennictwie powszechnie uważa się, że dotyczy to wyłącznie przypadków, gdy zwierzę spowodowało szkodę „własnym popędem”, spontanicznie. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 czerwca 1968 r., I CR 148/68, OSN 1969, nr 11, poz. 199). Rodzaj chowanego zwierzęcia nie ma znaczenia dla przypisania odpowiedzialności na podstawie art. 431 k.c. Podmiotem odpowiedzialnym za szkodę jest każdy, kto zwierzę chowa albo się nim posługuje. Chodzi więc o osobę, która sprawuje

władztwo nad zwierzęciem. Władztwo nad zwierzęciem nie musi mieć tytułu prawnego ani być związane z interesem ekonomicznym. Jednak o „chowaniu” można mówić dopiero wówczas, gdy piecza wykonywana jest w sposób trwały (nie doraźnie, okazjonalnie), polega na nadzorze, zapewnieniu utrzymania i ochrony oraz ma na celu dowolną korzyść chowającego, chociażby satysfakcję z pieczy (por. Z.K. Nowakowski, Glosa do wyroku SN z dnia 17 czerwca 1966 r., I CR 360/66, OSP 1967, z. 7–8, poz. 182). Nadzór nad zwierzęciem nie musi być faktycznie wykonywany przez chowającego, w chwili wyrządzenia szkody. Nawet jeżeli podmiot stale wykonujący pieczę stracił nad zwierzęciem kontrolę, nadzór, a zwierzę „zabłąkało się lub uciekło”, ma on obowiązek naprawienia szkody. Odpowiedzialność może jednak przejść inny podmiot; następuje to w chwili, gdy zwierzę dostaje się pod jego stałą pieczę albo inna osoba posługuje się nim.

Co do ciężaru dowodu przesłanek odpowiedzialności z art. 431 § 1 k.c. – poszkodowany powinien wykazać, że poniósł szkodę wyrządzoną przez zwierzę, które podmiot, jakiemu przypisuje odpowiedzialność, chowa lub posługuje się nim. Przepis art. 431 § 1 k.c. nie zawiera postanowień co do związku przyczynowego między czynem chowającego lub posługującego się zwierzęciem a szkodą. Brak podobnej regulacji, jak zawarta w art. 427 k.c., jest spowodowany faktem, że ustawodawca nie skonstruował w art. 431 k.c. domniemania związku przyczynowego. Przepis konstruuje wrzuszalne domniemanie winy zarówno chowającego lub posługującego się zwierzęciem, jak i osób, za które ponosi on odpowiedzialność. Ustawodawca udziela poszkodowanemu bardzo silnej ochrony, ponieważ przepis ten przewiduje możliwość uchylenia się od odpowiedzialności wyłącznie w przypadkach, gdy chowający lub posługujący się zwierzęciem wykaże, że „ani on, ani osoba, za którą ponosi odpowiedzialność, nie ponoszą winy”. Poszkodowany powód nie musi oferować dowodów winy pozwanego odpowiadającego na podstawie art. 431 § 1. Przeprowadzenie ekskulpacji jest rzeczą pozwanego (domniemanie winy wynika z użytych w art. 431 § 1 słów „chyba że”), przy czym może on tego dokonać albo przez udowodnienie niezawinionej przez niego przyczyny szkody (np. zwierzę było starannie strzeżone, ale oswobodziło się wskutek działania siły wyższej), albo przez wykazanie swojej należytej staranności w nadzorze nad zwierzęciem.

Związek przyczynowy między szkodą a zachowaniem się zwierzęcia musi być wykazany przez poszkodowanego. Nie ma jednak potrzeby, aby udowodnił on więź przyczynową między szkodą a zaniedbaniem po stronie chowającego zwierzę.

Należy zważyć, że zgodnie z zasadami obowiązującymi w procedurze cywilnej ciężar gromadzenia materiału procesowego spoczywa na stronach (art. 232 k.p.c., art. 3 k.p.c., art. 6 k.c.). Art. 6 k.c. określa reguły dowodzenia, to jest przedmiot dowodu oraz osobę, na której spoczywa ciężar udowodnienia faktów mających istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy. Przy czym Sąd nie ma obowiązku dążenia do wszechstronnego zbadania wszystkich okoliczności sprawy. Obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa na stronach (art. 3 k.p.c.), a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art. 227 k.p.c.) spoczywa na stronie, która z tych faktów wywodzi skutki prawne (tak wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 grudnia 1996 r., sygn. akt I CKU 45/96, OSNC 1997, nr 6-7 poz. 76).

Zgodnie z § 4 załącznika do UCHWAŁY NR (...) RADY MIEJSKIEJ W (...) z dnia 26 marca 2018 roku, stanowiącego PROGRAM OPIEKI NAD ZWIERZĘTAMI BEZDOMNYMI ORAZ ZAPOBIEGANIA BEZDOMNOŚCI ZWIERZĄT NA TERENIE GMINY BABORÓW NA ROK 2018, w przypadku zgłoszenia bezdomnego zwierzęcia, w mieście lub gminie zorganizowane będzie każdorazowo jego wyłapanie, w sposób humanitarny przez osoby do tego uprawnione będące pracownikami Przedsiębiorstwa (...) Sp. z o.o. w R., ul. (...). Zgodnie z § 10 ww. załącznika Gmina B. zapewniła środki finansowe na realizację zadań wynikających z programu w wysokości 14.700,00 zł. Zgodnie z § ust. 2 pkt. 1 Ilekroć w regulaminie jest mowa o zwierzętach bezdomnych - należy przez to rozumieć zwierzęta domowe lub gospodarskie, które uciekły, zabłąkały się lub zostały porzucone przez człowieka. Zgodnie § 1 ust. 1 załącznika zgodnie z Ustawą z dnia 16 września 2011 roku o zmianie ustawy o ochronie zwierząt oraz ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, celem programu jest zapobieganie bezdomności zwierząt oraz opieka nad zwierzętami bezdomnymi na terenie Gminy B. poprzez realizację następujących zadań priorytetowych:

1) zapewnienie bezdomnym zwierzętom miejsca w schronisku dla zwierząt;

- 2) sprawowanie opieki nad wolno żyjącymi kotami, w tym ich dokarmianie;
- 3) odławianie bezdomnych zwierząt;
- 4) ograniczenie populacji bezdomnych zwierząt poprzez obowiązkową sterylizację lub kastrację zwierząt w schroniskach dla zwierząt;
- 5) poszukiwanie właścicieli dla bezdomnych zwierząt;
- 6) usypianie ślepych miotów;
- 7) wskazanie gospodarstwa rolnego w celu zapewnienia miejsca dla zwierząt gospodarskich;
- 8) zapewnienie całodobowej opieki weterynaryjnej w przypadkach zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt.

Przesłankami odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną czynem niedozwolonym jest powstanie szkody, zdarzenie z którym ustawa łączy odpowiedzialność odszkodowawczą danego podmiotu oraz związek przyczynowy pomiędzy szkodą, a powstałym zdarzeniem. Materiał dowodowy w niniejszej sprawie jednoznacznie wskazuje, że powyższych przesłanek odpowiedzialności deliktowej powód nie wykazał.

Przede wszystkim przyjęty program opieki nad zwierzętami bezdomnymi nie zawiera regulacji określających zasady ponoszenia kosztów za odłowienie bezdomnych zwierząt. Pomijając szeroko omawiane w sprzeciwie przez pozwanego orzecznictwo sądów administracyjnych oczywistym jest, że przerzucanie obciążeń fiskalnych Skarbu Państwa oraz jednostek samorządu terytorialnego winno odbywać się na podstawie odpowiedniej podstawy prawnej rangi ustawowej. Tym bardziej nie można mówić w tym przypadku o zasadach słuszności w obciążeniu Ł. P. kwotą 861,00 zł za dobę pobytu jego psa w schronisku na podstawie art. 431 § 2 k.c. Biorąc pod uwagę działania urzędników Gminy B., którzy nie podjęli żadnych starań w celu ustalenia właściciela psa rasy owczarek niemiecki, obciążanie właściciela zwierzęcia pomimo zapewnionej kwoty na finansowanie programu budzi poważne wątpliwości w świetle zasad współżycia społecznego.

W ocenie Sądu niezasadna była już sama decyzja o odłowieniu zwierzęcia. W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, że zachowanie Ł. P. „(...) doprowadziło do grasowania psa na terenie miejscowości B., stwarzając realne zagrożenie dla życia i zdrowia jej mieszkańców. W związku z nieodpowiedzialnym zachowaniem pozwanego, powód został zmuszony do podjęcia interwencji i zlecenia odpowiednim służbom wyłapania zwierzęcia”. Pozwany wskazał, że pies nie jest agresywny, zaś pracownik powoda zeznał, że nie było zgłoszeń o agresji, czy innych niepokojących zachowaniach psa. Nieobojętne jest również, że pies został odłowiony z prywatnej posesji, a nie z drogi publicznej, do czego sąd przekonać starał się pełnomocnik powoda. Przede wszystkim jednak urzędnicy Gminy B. nie dokonali sprawdzenia zgodnego ze znakami charakterystycznymi psa, takimi jak tatuaż, obroża, numer szczepienia. Pies apriorycznie został uznany za zwierzę bezdomne, pomimo, że był zadbany i oznakowany. Jedyne czynności Gminy sprowadziły się do rozpytywania wśród znajomych, czy ktoś jest właścicielem przedmiotowego psa. Świadek E. S. wskazała, że Gmina nie odławia psów posiadających tatuaż oraz obrożę. Tym samym stwierdzić należy, że nawet świadek przyznał fakt odłowienia zwierzęcia bez podstawy prawnej.

Jak wskazano wyżej, szkodą w rozumieniu art. 431 k.c. jest uszczerbek majątkowy powstały na sposób swoistego działania zwierzęcia, jego „pędu”. Roszczenie powoda nie mieści się w kategorii „szkody” w rozumieniu art. 431 k.c. Jednak nawet przy rozpatrywaniu sprawy przez pryzmat art. 415 k.c. wskazać należy, że powód nie wykazał przesłanek żądania - wysokości roszczenia, związku przyczynowego między zdarzeniem a szkodą (zarówno na gruncie art. 415 k.c., jak i art. 431 k.c.), a także – tym bardziej – winy pozwanego, który (na gruncie art. 415 k.c.) udowodnił prawidłowe zabezpieczenie psa.

W niniejszym postępowaniu Gmina domaga się od pozwanego kompensaty uszczerbku majątkowego, pomimo że nie wykazano, by Gmina poniosła jakiegokolwiek koszty związane z pobytem przedmiotowego psa w schronisku. Powód

opiera żądanie w istocie na wystawionej fakturze VAT nr (...) na kwotę 861,00 zł. Nie wykazano jednak na jakiej podstawie faktycznej i prawnej wystawiono ww. fakturę oraz jakie koszty ona obejmuje. Poważne wątpliwości Sądu budzi oszacowanie doby pobytu psa w schronisku na 861,00 zł oraz rzekome podjęcia przez pracowników schroniska działań polegających na szczepieniu i odrobaczaniu psa, który posiada obrozę z numerem szczepień, tatuaż i książeczkę szczepień. Powód nie wykazał, że ww. koszty zostały rzeczywiście poniesione i były celowe.

Wskazać również należy, że pomiędzy zaniedbaniem Ł. P. a powstaniem szkody brak adekwatnego związku przyczynowego, ponieważ do łańcucha zdarzeń włączyły się osoby trzecie (K. K.), Urząd Gminy B. oraz pracownicy schroniska w R.. Każdorazowo granice obowiązku naprawienia szkody wyznaczone są przez normalny związek przyczynowy między zdarzeniem wywołującym uszczerbek a szkodą. Stanowisku temu dał wyraz Sąd Najwyższy m.in. w uchwale z dnia 18 marca 1994 r., III CZP 25/94 (OSNC 1994, nr 10, poz. 188), w wyroku z dnia 11 czerwca 2001 r., V CKN 266/00 (OSP 2002, nr 3, poz. 40) oraz w wyroku z dnia 7 sierpnia 2003 r., IV CKN 387/01 (niepubl.). W niniejszym postępowaniu taki związek nie został wykazany. Roszczenie swoje powód opiera na prywatnym dokumencie powstałym w związku z pismem ze schroniska dla zwierząt w R. z dnia 9 maja 2018 roku.

W świetle powyższych rozważań, a także ustalonego stanu faktycznego, brak jest podstaw do uwzględnienia roszczenia powoda.

O kosztach Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c., które ze względu na wynik sprawy obciążają w całości powoda i sprowadzają się do opłaty sądowej od pozwu. Sąd zasądził zwrot kosztów zastępstwa procesowego od powoda na rzecz pozwanego w kwocie 287,00 zł (270,00 zł tytułem kosztów zastępstwa oraz 17,00 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa).

ZARZĄDZENIE

1. (...)

2. (...)

3. (...)

G., (...)